

Sporen in Parkstad

Grensoverschrijdende spoorlijn

Op 20 oktober 1853 werd de spoorlijn Maastricht - Aken geopend. Deze spoorlijn was de eerste spoorlijn beneden de grote rivieren. Amsterdam, Haarlem, Den Haag, Rotterdam, Utrecht en Arnhem hadden al spoorwegaansluitingen. Bovendien was deze spoorlijn Nederlands eerste grensoverschrijdende spoorlijn.

275 reizigers per jaar

Al in 1835 diende een aantal kooplieden uit Aken en Maastricht bij gouverneur Gericke een verzoek in om een spoorlijn tussen beide steden in om een spoorlijn (behalve Maastricht) was in die tijd echter Belgisch gebied en vanwege de oorlogstoestanden tussen België en Nederland achtte de gouverneur de tijd niet rijp om onderhandelingen over spoorwegen te starten. In 1841 werd er een nieuw verzoek ingediend. Limburg was inmiddels definitief Nederlands geworden en de tijd werd nu gunstiger geacht om te onderhandelen.

Uiteindelijk kreeg de Aken-Maastrichtse Spoorwegmaatschappij de concessie en in 1853 werd de spoorlijn feestelijk geopend. De lijn had in de jaren 1853 - 1856 een zeer gering rendement. Kolen werden weinig per trein vervoerd, omdat men nog steeds de kolen met paard en wagen bij de mijn afhaalde hetgeen tenslotte goedkoper was. Ook werden veel kolen nog vervoerd via de lijn Kolscheid - Aken. Het aantal reizigers was helaas ook niet om over naar huis te schrijven. In de beginjaren bleef de teller steken op 275 reizigers per dag. De maatschappij beschikte over 8 locomotieven, over kolen-, goederen- en bagagerijtuigen en over 16 reizigersrijtuigen. In 1876 kwam exploitatie in handen van de maatschappij Grand Central Belge en in 1898 kocht het Staatsspoor, de voorloper van de huidige Nederlands Spoorwegen, de lijn op.

Miljoenenlijn

Tussen 1925 en 1934 werd aan de nieuwe lijn Schaesberg – Kerkrade gewerkt. De prijs van f 14,5 miljoen (± € 6,5) voor een traject van 12,5 kilometer gaf aanleiding voor de bijnaam Miljoenenlijn (traject Schaesberg – Simpelveld). Dit buitengewoon hoge bedrag was te wijten aan (onder andere) het enorme grondverzet, de bouw van bruggen en poorten en aan tegenvallers veroorzaakt door mijnverzakkingen. Bijna 600 Limburgse arbeiders en een grote ploeg polderwerkers hebben jaren aan dit karwei geploeterd. De Miljoenenlijn is aangelegd voor het kolenvoer. Na de opening in 1934 bleek dat kolenvoer op deze lijn sporadisch voorkwam, om over personenvervoer maar te zwijgen. De stations liggen immers te ver van de bebouwde kom af. De Miljoenenlijn blijft dus jarenlang doelloos en zonder perspectief liggen.

Op 15 mei 1949 wordt de Miljoenenlijn voor personenvervoer opengesteld. Nadat in 1954 het internationale verkeer tussen Simpelveld en Aken ook weer is hersteld, wordt Simpelveld het eerste grensstation van Nederland. Eigenlijk had Bocholtz deze eer moeten krijgen, maar het college van Burgemeester en Wethouders waren tegen. Op 28 mei 1988 viel uiteindelijk toch het doek voor de reguliere treindienst op de Miljoenenlijn. Hetzelfde jaar nog werd

de Stichting Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij opgericht. In 1992 werd ook het treinverkeer tussen Schin op Geul en Aken gestaakt. Sindsdien zet de ZLSM zich in voor het behoud van de spoorlijnen Valkenburg – Kerkrade en Simpelveld – Vetschau. Sinds 1996 worden deze lijnen met regelmaat bereden door stoomtreinen en historische dieseltreinen, zodat reizigers zich weer voor even in vroegere tijden wanen.

MEER INFORMATIE

Het Stadsarchief Heerlen, sinds 1924 gemeentearchief van Heerlen, is met ingang van april 2006 Rijckheyt geworden. Zij is het gemeentearchief voor Brunssum, Heerlen, Nuth, Simpelveld, Voerendaal en Gulpen-Wittem. De studiezaal van Rijckheyt is geopend van dinsdag tot en met vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur en op zaterdag van 12.00 tot 16.00 uur. In de maanden juli en augustus zijn wij op zaterdag gesloten. Kijkt u eens op www.rijckheyt.nl voor meer informatie.

Rijckheyt
centrum voor
regionale geschiedenis